

10 éves

a Velencei-tavi
Kistérségért
Alapítvány

2006–2016

Alapítói gondolatok

Születésem óta Fejér megyei lakos vagyok, legalábbis papíron, hiszen az egyetemi évek alatt és után egy ideig az általam nagyon szeretett fővárosunkban éltem. Sosem tudtam, s nem is akartam elszakadni a tájtól, ahol felnőttem, s immár hosszú évek óta ugyanabban a házban élek, amelyet a szüleim építettek közös családi fészeknek. S nyár-estéken, az agárdi teraszunkon üldögélve csodálkozva nézem az édesapám által sok éve ültetett fenyőfa mára már ekeket ostromló magasságát.

„TérjeteK vissza, honnan eszeveszettül elindultatok. Vár benneteket csókjaival a szülőföld, vigasztaló varázsával az anyáitok nyelvén zengő dajkadal, vár minden-minden zug, békét, szeretetet, megnyugvást lehelve!” Nekem Ady tanácsa valóságos életprogram, s éljek bárhol is, örökre Velencei-tavi leszek. A hazatérés öröme, annak felismerése, hogy a mi magyar röghöz kötöttségünk nem feltétlenül hátrány, hanem előny is lehet, meghatározza a munkámat, és a szűkebb hazához való viszonyomat.

Ezért alapítottam tíz éve a Velencei-tavi Kistérségért Alapítványt. Szerettem volna tenni valamit ezért a kultúrtájért, ezért a sokáig elfeledett, mellőzött, egykor szebb napokat látott turisztikai térségért. Szerettem volna méltóképpen folytatni a Velencei-tóval szervenvelmes szerelemben eső Springer Ferenc megszakadt munkáját. Akkor, 2006-ban még nem gondoltam, nem is reméltem, hogy egyszer ennek a térségnek az országgyűlési képviselője lehetek, miként azt sem, hogy állami vezetőként és a térségi fejlesztési tanács elnökéként, majd tagjaként részese lehetek konkrét fejlesztési tervek kidolgozásának és megvalósításának. Mindezt hálás vagyok a sorsnak és a választópolgároknak.

Együttal megköszönöm az alapítvány első elnökének, dr. Thimár Attila irodalomtörténész barátomnak, s a jelenlegi elnöknek, dr. Kazai Viktornak, valamint a kuratóriumi és felügyelőbizottsági tagoknak, hogy sokkal többet tudtak megvalósítani ebben az eltelt tíz esztendőben, mint amire az induláskor számítottam. S persze köszönöm a munkájukat támogató szervezeteknek is a jelentős anyagi segítséget, remélem, sok vállalat, gazdasági szereplő fogja a jövőben is segíteni az alapítvány munkáját.

Mi, akik a Velencei-tónál élünk, szerencsések vagyunk, mert számunkra, mikor gépen szállunk fölébe, akkor sem térkép e táj, s pontosan tudjuk, hol lakott itt Vörösmarty Mihály. Reméljük, még sokáig csodálhatjuk a tó csillogó víztükrét, ihatjuk a pákozdai és nadapi lejtőkön termett szőlő nedűjét vagy éppen az Angelika-forrás hűsítő vizét. S reméljük, gyermekeink is itt fognak felnőni, élvezni az élet szépségeit, sportolni, kerékpározni, kajakozni, vitorlázni, s majd felnőttként dolgozni, küszködni, szeretni, s családot alapítani. A maga szerény eszközeivel alapítványunk is ezt kívánja segíteni, szolgálni.

Agárd–Kápolnásnyék, 2016 június

A hazatérés öröme, annak felismerése, hogy a mi magyar röghöz kötöttségünk nem feltétlenül hátrány, hanem előny is lehet, meghatározza a munkámat, és a szűkebb hazához való viszonyomat.

L. Simon László
a VTKA alapítója, államtitkár, országgyűlési képviselő

Az első tíz év

A Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány tízéves működése során mindenkori lehetőségeinek felhasználásával, folyamatos munkát végzett annak érdekében, hogy az alapító okiratában meghatározott célokat megvalósítsa.

Szinte napra pontosan négy évvel ezelőtt vettem át az alapítvány kuratóriumi elnöki tisztségét dr. Thimár Attilától. Akkor legmerészebb álmaimban sem gondoltam volna, hogy olyan intenzív munkának nézünk elébe, mint amit az elmúlt években sikerült megvalósítanunk. Támogatóink ehhez nyújtott nélkülözhetetlen segítségét ezúton köszönöm meg. Szerencsések vagyunk, hogy vannak olyan, az alapítvány céljaival egyetértő és a térség fejlődése iránt elkötelezett vállalkozások, amelyek támogatásunkkal anyagi áldozatot is vállalnak.

Alapítványunk egyik legfontosabb célkitűzése, hogy a rendelkezésre álló eszközökkel elősegítse a Velencei-tó idegenforgalmának fejlesztését. Ehhez azonban nem elég a tó természetes szépségéből eredő vonzerő, elengedhetetlenül szükségesek olyan kulturális és sportlétesítmények, amelyek önmagukban is érdemesek arra, hogy az idelátogatók felferessék ezeket, illetve hogy olyan eseményeknek adjanak otthont, amelyek további látogatókat csalogatnak a térségbe. E területen elért legfontosabb eredményeinket foglalja össze jelen kiadványunk.

Eddig elvégzett munkáink megkoronázásaként, az alapítvány beruházásában, befejeződött a műemlékvédelem alatt álló kápolnásnyéki Dabasi Halász-kastély teljes felújítása, amely a jövőben kiállítóhelynek és közösségi térnek ad otthont. A felújított kastélyhoz méltó környezet megteremtése érdekében, történeti kutatásokat követően, megvalósult a kert helyreállítása is.

Egy új épületet emelni mindig jelentős, hosszú távú, jövőbe mutató döntés, hiszen egy épület fennállása általában hosszú évtizedekre meghatározza közvetlen környezetét. Különösen így van ez a közösségi célú épületek esetében. Egy meglévő, műemléki védelem alatt álló, leromlott állapotú épület felújítása még jelentősebb vállalkozás, hiszen

az elődeinktől ránk hagyott örökség továbbélését hosszabbítjuk meg, örökölni hagyva azt az utánunk következő generációknak.

Ezért különösen büszke alapítványunk arra, hogy annak a kápolnásnyéki Dabasi Halász-kastélynak a megmentését érte el, amelyet a második világháború után oly mértékben hanyagoltak el és alakították át, hogy rekonstrukcióját az utolsó pillanatban sikerült megkezdeni.

Az alapítvány 10. születésnapján nagy örömmel adjuk át az elkészült kastélyt és a történelmi kertet a nagyközönségnek, azzal a jövőbe vetett hittel, hogy még számtalan, sokaknak örömet okozó, a most megnyíló kiállításhoz hasonlóan színvonalas, tárlatot és rendezvényt szervezhetünk itt, hozzájárulva Kápolnásnyék és az egész Velencei-tavi kistérség kulturális és turisztikai életének fellendítéséhez. Az alapítvány ennek érdekében dolgozik majd az elkövetkezendő évtizedekben is.

Dr. Kazai Viktor
a VTKA kuratóriumának elnöke

Legmerészebb álmaimban sem gondoltam volna, hogy olyan intenzív munkának nézünk elébe, mint amit az elmúlt években sikerült megvalósítanunk

A Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány

A Velencei-tavi Kistérségért Alapítványt (VTKA) 2006-ban hozta létre a gyermekkorát a tó környékén töltő, és jelenleg is itt élő L. Simon László.

A VTKA létrehozásakor megfogalmazott célok között szerepelt egyebek között, hogy civil szervezetként tevékenyen részt vegyen a Velencei-tó környékén élők kulturális életének gazdagításában, a kistérség kulturális örökségének ápolásában, idegenforgalmának, minőségi turizmusának fejlesztésében. Mindezek elérése érdekében az alapítvány feladatul tűzte ki maga elé a Velencei-tó környékének gazdasági és idegenforgalmi fellendítése érdekében vállalkozói fórumok, továbbképzések, tanfolyamok szervezését és ezek támogatását, kiadványok összeállítását és megjelentetését, a helyi, épített, kulturális örökség védelmét, a tó környékén lakó gyermekek oktatásának segítését, és a tehetséges fiatalok kibontakozásának támogatását is. Az alapítvány az elmúlt évtizedben szerepet vállalt állandó és időszakos kiállítások, művészeti programok rendezésében, illetve megvalósításuk támogatásában, a Velencei-tavat és környékét bemutató könyvek és egyéb kiadványok megjelentetésében, szakmai koncepciók és tervek kidolgoztatásában.

A szervezet eddig végzett munkájának kiemelkedő eredményei a kápolnásnyéki Dabasi Halász-kastély műemléki védelem alatt álló ingatlan rekonstrukciója, a Velencei-tavi Intéző Bizottság egykori iratanyagára épülő irattár megmentése, a Fejér megyei irodalmi emlékfal és a hozzá kapcsolódó olvasókönyv elkészítése, a tó környékén több szobor felállítása, és a megyei napilapban havonta megjelenő Velencei-tó melléklet menedzselése.

Az alapítvány, a megalakulásának 10 éves évfordulója alkalmából rendezendő ünnepség megszervezésére, a szervezet évtizedes tevékenységét bemutató kiadvány megjelentetésére, valamint további kiállítások és kulturális programok színvonalas létrehozására, 2016-ban pályázatot nyújtott be az Emberi Erőforrások Minisztériumához, amelynek eredményeként 1 250 000 forint támogatásban részesült.

Tisztségviselők

A kuratórium elnöke
Dr. Kazai Viktor
a térséghez ezer szállal
kötődő jogász
A kuratórium tagjai:
Andrásfalvy Szilvia és
Somogyi Balázs

Az alapítvány adatai

Székhelye és címe:
2475 Kápolnásnyék,
Deák Ferenc utca 10.
Adószám: 18498875-2-07
Nyilvántartási szám:
07-01-0000869
Közhasznúsági fokozat:
közhasznú

Pető Hunor Klebelsberg Kuno-szobra a kápolnásnyéki Halász-kastély parkjában, és a 2016-ban átadott, felújított kastély

Gárdonyi Géza szülőházánál dr. Rétvári Bence államtitkár avatta fel az irodalmi emlékfalat. Mellette L. Simon László államtitkár, Kelemen István színművész és Tóth István gárdonyi polgármester áll.

Fejér megyei irodalmi emlékfal

Huszonkét Fejér megyei költő és író domborművét készítette el a Velencei-tavi Kistérséget Alapítvány, amelyeket Gárdonyi Géza szülőházánál lepleztek le 2014. augusztus 2-án.

A Velencei-tóért dolgozó alapítvány 2014-ben kért fel huszonkét kortárs magyar képzőművészt, hogy készítse el egy-egy Fejér megyéhez kötődő író, költő bronz domborműbe öntött portréját.

Az alkotások Gárdonyi szülőházának falára kerültek, nem titkoltan azzal a céllal, hogy az emlékfal a szépirodalmat szerető olvasók, kortárs írók, irodalmárok zárandokhely-

**Váljék az emlékfal
a szépirodalmat szerető
olvasók, irodalmárok
és kortárs írók
zárandokhelyévé!**

lyévé váljon. Az alapítvány arra is számít, hogy a megye valamennyi diákja, irodalomtanára vezetésével, legalább egyszer felkeresi a helyet.

Az emlékfalat Gárdonyi Géza születésének 151. évfordulóján avatta fel dr. Rétvári Bence, az Emberi Erőforrások Minisztériumának parlamenti államtitkára, aki beszédében példaértékűnek nevezte, hogy ilyen jelentős emlékművet közpénz nélkül, adományokból és összefogással létre lehetett hozni. Ez nemcsak a leszármazottaknak és családjaiknak jelent sokat, hanem az egész közösség számára is összetartó erő – tette hozzá.

A VTKA saját forrásból, kisebb felajánlásokból és három cég – a Hungrana Kft., a ZÁÉV Zrt. és a Dunafin Kft. – adományából készítette el az emlékfalat, amely több mint 10 millió forintba került.

Az emlékfalon elhelyezett írók és költők, illetve a domborműüket készítő alkotók

Wathay Ferenc (1568–1609 körül) – Bíró Lajos
Virág Benedek (1752 körül–1830) – Blaskó János
Ányos Pál (1756–1784) – Cyránsky Mária
Vörösmarty Mihály (1800–1855) – Raffay Dávid
Eötvös József (1813–1871) – Györfi Sándor
Vas Gereben (1823–1868) – Kligl Sándor
Vajda János (1827–1897) – Pető Hunor
Eötvös Károly (1842–1916) – Kolozsi Tibor
Gozsdu Elek (1849–1919) – Lestyán Goda János
Bárony István (1855–1928) – Zsemlye Ildikó
Radó Antal (1862–1944) – Lieb Roland Ferenc
Gárdonyi Géza (1863–1922) – Pogány Gábor Benő
György Oszkár (1882–1944) – Sánta Csaba
Széchenyi Zsigmond (1898–1967) – Szabolcs Péter
Kodolányi János (1899–1969) – Oláh Katalin
Németh László (1901–1975) – Béres János
Jankovich Ferenc (1907–1971) – Rajcsók Attila
Csanádi Imre (1920–1990) – Rohonczy István
Takács Imre (1926–2000) – Madarassy István
Sobor Antal (1933–2010) – Kocsis Balázs
Keszei István (1935–1984) – Lukács István
Bella István (1940–2006) – Plank Antal

Olvasókönyv az emlékfalhoz

A Fejér megyei irodalmi emlékfal avatásával egy időben jelent meg az az iskolásoknak és felnőtteknek szóló olvasókönyv, amely bemutatja a megmintázott huszonkét író és költőt, illetve a domborművek alkotóit. Az alapítvány gondozásában napvilágot látott könyvet L. Simon László szerkesztette.

Egyfajta kalauz kíván lenni ez a könyv – mondta L. Simon László államtitkár, országgyűlési képviselő, amikor a Fejér megyei irodalmi emlékfal avatásával egy időben bemutatta a kötetet, és a benne szereplő írókat, költőket. Az emlékfal huszonkét alkotása mind egy-egy Fejér megyéhez kötődő, a magyar irodalom történetében jelentős életművel rendelkező alkotónak állít emléket. Mindannyian vagy a megye területén születtek, vagy életük során hosszabb-rövidebb ideig Fejér megyében alkottak.

Ki mindenkinek tartozott hozzá az identitásához a Fejér megyeiség

Az L. Simon László szerkesztette, iskolásoknak és felnőtteknek is szóló olvasókönyv, amely – a huszonkét szobrász mellett – mind a huszonkét író és költőt bemutatja, minden alkotótól verseket és novellákat is közöl. Arra számítunk – tette hozzá a kötet bemutatóján a szerkesztő –, hogy akár ennek a kis olvasókönyvnek a segítségével is felidézhető lesz az

a nyelvi és érzelmi gazdagság, az a műfaji és esztétikai sokszínűség, az a tiszta hazaszeretet, amit – az 1568-ban született Wathay Ferencről a 2010-ben elhunyt Sobor Antalig – megyénk egykori írói nyújtanak számunkra. Megismerhető belőle, hogy Wathay Ferencről Bella Istvánig ki mindenki élt, született, alkotott a megyében, ki mindenkinek tartozott hozzá az identitásához a Fejér megyeiség, kik örökítették meg a térség szépségeit, értékeit irodalmi alkotásokban.

Az olvasókönyv egyben az emlékfal „idegenvezetője” is hiszen aki olvasva az írók, költők életrajzát, egy-egy művet, megtudhatja, ki, miért is volt érdemes arra, hogy domborműve Gárdonyi Géza agárdi szülőházának falára felkerüljön. Nyilvánvaló sokaknak egyértelmű, ki volt Vörösmarty Mihály vagy Németh László, de talán nem árt felidézni, ki az a Wathay Ferenc. Vagy milyen nagyszerű emberek éltek és alkottak a megyében, Bella Istvántól Sobor Antalig bezárólag.

„Ha nem is mondhatjuk, hogy Fejér megyének vannak a leggazdagabb irodalmi hagyományai, azt azért mindenképpen állíthatjuk, hogy sokkal szegényebb lenne a literatura térképe az itt élt és alkotott költők és írók nélkül. Ákos mestertől napjainkig rendkívül változatos az a névsor, amely fölállítható [...]”

E gondolatokat Fejér megye első, Szent István-i oklevélben történt írásos említésének 1000. évfordulójára 2009-ben megjelent, Lakat Erika szerkesztette *Irodalmi emlékhelyek Fejér megyében* című kiadvány bevezetőjében olvashatjuk. [...] Öt év elteltével viszont már érezzük, hogy kiegészítésre szorul az akkori kis füzet, hiszen csak Agárdon mennyi értékkel lettünk gazdagabbak...

(Részlet L. Simon László előszavából)

Velencei-tavi Terv- és Irattár

A Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány felvállalta az egykori Velencei-tavi Intéző Bizottság (VIB) 1958-tól 1992-ig keletkezett, értékes dokumentumgyűjteménynek megmentését. Velencei-tavi Terv- és Irattárat, az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) és a Dunafin Kft. támogatásának köszönhetően, 2014. február 18-án adták át.

Tessely Zoltán országgyűlési képviselő Halász János államtitkár, L. Simon László államtitkár és dr. Kazai Viktor kuratóriumi elnök társaságában az avatónál

Az egykori Velencei-tavi Intéző Bizottság és vezetője, dr. Springer Ferenc három évtizeden keresztül felelt a Velencei-tó fejlesztéséért. Ez idő alatt rendkívül értékes terv- és dokumentumtár jött létre, amelybe döntően a tó fejlesztésére vonatkozó tervek, illetve a tó környéki települések infrastruktúrájának kialakítását és megújítását dokumentáló anyagok kerültek. Mindezek mellett a Velencei-tótól távolabb eső, de a tó vízgyűjtő területéhez tartozó települések (Vértessalja) kommunális beruházásairól, és a térség településközpontjainak kialakításáról szóló dokumentációk is helyet

kaptak a gyűjteményben. A meglévő tervdokumentáció értékét növeli, hogy egységesen szemlélteti a Velencei-tavat és annak környezetét.

Az eredeti irattár az 1970-es években jött létre, akkor még korszerű körülmények között őrizték a dokumentumokat, de az 1990-es évek eleji költöztetés után az irattár eredeti rendje felborult, ráadásul az elhanyagoltság és a beázások következtében egyes iratsorozatok károsodtak is.

A dokumentumgyűjtemény megmentését a VTKA vállalta fel. Az alapítvány a tervtári anyag rendezésekor az egykori struktúra helyreállítására törekedett. A szakmai munkát dr. Csurgai Horváth József székesfehérvári levéltári igazgató irányította.

A megmentett iratanyagot a VIB egykori székhelyén, a Velencei-tavi Vízi Sportiskola (VVSZ)

– Agárd, Tópart u. 17. – telephelyén kialakított irattárban helyezték el, amit Halász János kulturális államtitkár adott át.

Az irattár hosszú évtizedekre nyújthat kutatási alapot a térség történetét tanulmányozó szakemberek, és a jövő fejlesztési tervein dolgozó mérnökök számára, de természetesen más, korábban, és az azóta keletkezett iratanyagokkal együttesen, önálló gyűjteményként is hasznosítható.

Még rendezésre váró iratok jóval az átadás előtt

A kápolnásnyéki zsidó temető rekonstrukciója

A Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány a Civil Alap – 2014 pályázati program támogatásával helyreállította a kápolnásnyéki zsidó temetőt, illetve az első világháború és a Holokauszt zsidó áldozatainak emlékfalát.

Az elmúlt évtizedekben a kápolnásnyéki zsidó temető és az ott található, az első világháború és a Holokauszt zsidó áldozatainak emlékfala jelentős állagromlásra ment keresztül.

Az alapítvány a Civil Alap – 2014 pályázati program támogatásával arra vállalkozott, hogy helyreállítja a kápolnásnyéki izraelita temetőt. Megszünteti azt az állapotot, amely az évtizedes elhanyagoltság és rongálódás következtében balesetveszélyessé tette a temető területét, továbbá igyekszik méltó körülményeket teremteni az emlékezéshez.

A 2015-ben, több hónapon keresztül zajló rekonstrukciós munkák eredményeként helyreállították és restaurálták a temetőben található 124 sírt. A sírkövek visszakerültek eredeti helyükre, a kettétört vagy megrongálódott sírokat pedig eredeti állapotuknak megfelelően állították helyre. A pályázati forrásnak köszönhetően kerítés épült a temető köré, amely így már egyértelműen elhatárolja a területet a szomszédos telkektől. A parcellák között az út ismét járható, megtörtént a kertrendezés is. A temető bejáratánál található két emléktáblát szintén helyreállították, a rajtuk lévő feliratok ismét olvashatók. A bejáraton frontra, az emléktáblák elé kovácsoltvas kerítés épült, és térköveztek, így méltó módon fogadhatók a temető látogatói.

A kápolnásnyéki zsidó temető helyreállításával, a Civil Alap támogatásának köszönhetően, a Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány méltó módon emlékezhetett a Holokauszt 70. évfordulójára. A kertrendezés egyben lehetőséget teremtett arra, hogy a tó környékén élők a jövőben is hasonlóan emlékezhessenek a vészkorszakra.

Olyan példaértékű helyreállítási munka ért véget, amely mintául szolgálhat a Magyarországon területén lévő többi zsidó temető megőrzése és rekonstrukciója során

Az alapítvány 124 sírt és az emlékfalat is helyreállította a kápolnásnyéki zsidó temetőben

A Bence-hegyi kilátó ötletpályázata

A VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt. 2016-ban a Bence-hegyen új kilátót épít az évtizedekkel ezelőtt elbontott régi olajfúrótorony helyére. Az ötletpályázat lebonyolításában a VTKA is közreműködött.

Bence-hegy tetején a Velencei-tavi látkép meghatározó eleme lesz

A Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanács és a VADEX Zrt. a Bence-hegyi kilátó címmel építészeti ötletpályázatot írt ki 2014 végén. Olyan terveket vártak, amelyek alapul szolgálhatnak a Velencei-tó északi partján található Bence-hegy turisztikai fejlesztésének megvalósításához. A Nadapi kilátónak is nevezett hegytetőről gyönyörű panoráma nyílik a tóra és a környező településekre.

A kiírók olyan terveket vártak, amelyek a környék adottságait figyelembe véve, a turisztikai hasznosítás lehetőségeit mérlegelve, javaslatot tettek egy kilátó megépítésére. Elvárás volt, hogy a tervezett kilátó alkalmas legyen turistacsoportok (30–50 fő) fogadására, illetve a látogatókat kiszolgáló funkciók is elhelyezhetőek legyenek benne. Ugyanakkor építészeti jelként is szolgáljon, hiszen a 210 méteres Bence-hegy tetején a Velencei-tavi látkép meghatározó eleme lesz.

A bíráló bizottság a 156 pályamű közül a legjobbnak Pozsár Péter és munkatársai (Hello Wood Kft.) tervét ítélte. A második helyezett Kruppa Gábor és Merkel Tamás, a harmadik Bartha Zalán, Béres Csaba és Bozsó Barna közös munkája lett. Kiemelt dicséretben részesítették Lőrincz Barna, Gazdag András, Jorge Díez Aragón és Szabó Péter pályaműveit. Dicséretben részesültek: Ulrih Péter, Nagy Tibor, Varga Csaba, Bencsik Balázs, Tóth Enikő, Molnár Balázs, dr. Gajdos István, Illyés Zsuzsanna, Hajnal Lilla, Végh Gyula, Nagy Ádám és Ükös Tamás.

A díjazott pályaművekből 2015 tavaszán a Várkert Bazárban, majd a Velencei Korrón nyílt kiállítás. A Korrón a helytörténeti kutatásokat végző Salacz Nóra által rendezett, a régi kiállítónak szentelt kiállítás is nagy siker volt. Az ötletpályázatnak a METSZET építészeti szaklap különszámot szentelt.

A Bíráló Bizottság tagjai:

L. Simon László, a Miniszterelnökség államtitkára, Bitay Márton Örs, a Földművelésügyi Minisztérium államtitkára, Füleky Zsolt, építészeti és építésügyi helyettes államtitkár, Koszti András, Velence polgármestere, Majoros Gábor, a VADEX vezérigazgatója, Igari Antal, Fejér megyei főépítész, Péter Ágnes, szobrász és Zoboki Gábor, építész

L. Simon László, Majoros Gábor VADEX vezérigazgató, Tóth Károly vezérigazgató-helyettes és Kruppa Gábor a megépítendő kilátó makettjénél

A pályázaton győztes Hello Wood csapata

Kolonics György szobra

A Velencei-tavi Vízi Sportiskola (VVSI) északi kajak-kenu és evezőspályáján, Kolonics György halálának ötödik évfordulóján, 2013. augusztus 2-án leplezték le a sportolót ábrázoló szobrot. Kligl Sándor szobrászművész alkotásának felállítását a Velencei-tavi Kistérséget Alapítvány kezdeményezte és a VVSI-vel közösen valósította meg.

Kolonics György a jelentős sportemberek közül is kiemelkedett. Mérhetetlen akarat vezérelte, a halál fiatalon, sorsszerű körülmények között érte – mondta dr. Boross Péter volt miniszterelnök a szobor avatásán tartott beszédében. Hozzátette: a kiváló sportolók teljesítménye a nemzettudatot erősíti, a nemzeti dicsőséget „egy fokkal magasabbra emeli”. Kolonics György millióknak okozott örömet.

A szoboravatón L. Simon László országgyűlési képviselő emlékeztetett arra, hogy a Velencei-tavi Vízi Sportiskola a magyar sport kiválóságainak hosszú sorát nevelte fel az elmúlt évtizedekben. Úgy vélte, hogy ezért a szobor nemcsak Kolonics Györgynek állít emléket, hanem mindazoknak is, akik sokat tettek a vizes sportokért a Velencei-tavon. Dr. Kazai Viktor, a VTKA kuratóriumának elnöke köszöntőjében kiemelte: az utánpótlás számára fontosak az olyan példaképek, mint Kolonics György. Ez a szobor pedig mindennap e kiváló sportemberre emlékezteti a Velencei-tónál sportoló fiatalokat.

Kligl Sándor Munkácsy-díjas szobrászművész a Kolonics Györgyöt mintázó tervét nem sokkal a sportoló megrázó halála után készítette, végleges formába azonban csak a VTKA felkérése után öntötte. Az alkotás megvalósítását a Nemzeti Kulturális Alap támogatta.

**Kolonics György
a jelentős sportemberek
közül is kiemelkedett**

Kolonics György szobra az északi kajak-kenu evezőspálya mellett

Pető Hunor, L. Simon László, dr. Hoppál Péter és dr. Kazai Viktor a Petőfi-szobornál

Petőfi-szobor Kápolnásnyéken

Petőfi Sándor mellszobrának avatásán dr. Hoppál Péter kultúráért felelős államtitkár mondott beszédet 2016. március 15-én, Kápolnásnyéken, a Dabasi Halász-kastély kertjében. Pető Hunor alkotásának felállítását alapítványunk finanszírozta.

„Az identitásunk és a kultúránk az az erő, amely összetart minket, magyarokat. Ezért fontos, hogy figyelmünket az értékeink felé fordítsuk. Nemzeti ünnepeink, mint a március 15-ei is tanúskodnak összetartozásunkról. A márciusi ifjak öröksége pedig a valódi értékek mellett való kiállást jelenti a szá-

Ha az értékeinkhez ragaszkodunk, erősek vagyunk közösségként

munkra. Dacoltak ugyanis a korszellemmel, szembementek a korabeli iránymutatásokkal, de kitartottak elveik mellett. Ez a felfogás a mai generáció számára is példa” – mondta dr. Hoppál Péter kultúráért felelős államtitkár Pető Hunor Munkácsy-díjas képzőművész alkotásának ünnepélyes leleplezése előtt. „Petőfi ma is irányt mutat nekünk: hősi helytállásával, a magyarsághoz való ragaszkodásával és azzal, hogy ki kell állnunk értékeink mellett. Bárhol is éljünk a nagyvilágban, 1848–49 öröksége mindig velünk lesz. A közösségben megélt értékörzés és -teremtés az egyetlen lehetőség arra, hogy ne fújjanak el olyan viharok szelei, amelyek 1848–49-ben tomboltak, és tombolnak sajnos ma is. Ha az értékeinkhez ragaszkodunk, erősek vagyunk közösségként.”

A megújuló kápolnásnyéki kastély parkjában másodikként elhelyezett szobrot dr. Hoppál Péter államtitkár, L. Simon László államtitkár és dr. Kazai Viktor, az alapítvány kuratóriumának elnöke társaságában leplezte le a nemzeti ünnepen.

A Klebelsberg-szobor avatójának résztvevői dr. Rétvári Bencét hallgatják

Klebelsberg-szobor: a Fejér megyeiek főhajtása

A 20. század legjelentősebb magyar kultúrpolitikusa, gróf Klebelsberg Kuno születésének 140. évfordulója alkalmából állított szobrot alapítványunk Kápolnásnýé-ken, a Dabasi Halász-kastély kertjében, 2015. november 13-án. Pető Hunor alkotását dr. Rétvári Bence államtitkár és L. Simon László államtitkár leplezte le.

„Fontos gondolata volt Klebelsberg Kunónak, hogy a demokráciát mindig a kulturális, az oktatási demokráciának kell megelőznie” – mondta Rétvári Bence, az Emberi Erőforrások Minisztériumának parlamenti államtitkára Pető Hunor Munkácsy-díjas képzőművész alkotásának avatásán. „Tudás és világnézet nélküli embereknek a demokrácia nem jelent akkor lehetőséget az egyenjogúságra az esélyteremtésre, mint azoknak, akik rendelkeznek mindezekkel.” Az államtitkár beszélt arról is: Klebelsberg számára az is fontos volt, hogy a magyar elit oktatását európai szintre emelje.

Klebelsberg számára az is fontos volt, hogy a magyar elit oktatását európai szintre emelje

Az avatáskor még felújítás alatt álló kápolnásnýéki Dabasi Halász-kastély kertjében elhelyezett szoborra úgy is tekinthetünk, mint a Fejér megyeiek főhajtására az egykori székesfehérvári ciszterdiákból államférfivá érett Klebelsberg emléke előtt. A születésének 140. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen Tessely Zoltán, a térség országgyűlési képviselője arra hívta fel a figyelmet, hogy az egykori kultúrpolitikus oktatási reformjai ma is példaként állnak a döntéshozók előtt, akik erőt meríthetnek belőlük az iskolarendszer fejlesztésekor.

Herman és Chernel után Solymos Ede-szobor

Solymos Ede, a Velencei-tó halászata című monográfia szerzőjének szobra került harmadikként az agárdi csónakkikötő melletti sétányra, 2016. május 6-án. Kontur András alkotása Gárdonyi Város Önkormányzatának jóvoltából, a Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány kezdeményezésére, a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával készült el.

Solymos Ede (1926–2008) néprajzkutató, a magyar hivatásos és népi halászat kutatója, nemzetközi hírű tudósa a Velencei-tó és környékének halászatával is foglalkozott. Munkássága előtt tisztelegve döntött úgy alapítványunk, hogy születésének 90. évfordulója alkalmából szobrot állíttat a 2014-ben leleplezett Herman Ottót és a 2015-ben felavatott Chernel Istvánt ábrázoló művek szomszédságában.

„Büszkeséggel tölt el, hogy Solymos Ede helyet kapott a Velencei-tó partján” – mondta az egykori bajai múzeumigazgatóról Zsigó Róbert, a Földművelésügyi Minisztérium államtitkára, Baja korábbi polgármestere a Hermant és Chernelt is megmintázó Kontur András szobrászművész új alkotásának leleplezésekor. A három tudós különböző időből, az ország különböző részeiből származik, mégis összekötötte őket a Velencei-tó, a természet, a néprajz, a hagyományok tisztelete, szeretete, valamint az elköteleződés ezen értékek fennmaradása és továbbadása mellett” – jegyezte meg az államtitkár. Egyben reményét fejezte ki, hogy a szobrokra nem csupán köztéri műalkotásként tekintenek az arra járók, de emlékeznek a 21. század emberének természethez való viszonyát formáló kiváló tudósokra is.

A 21. század emberének természethez való viszonyát formáló kiváló tudósok

Kontur András, dr. Kazai Viktor, L. Simon László, Zsigó Róbert és Tóth István a szobornál

Szent István-dombormű

Az államalapítás ünnepére időzítve avatták fel 2016. augusztus 19-én Szent István király domborművét a kápolnásnyéki Halász-kastély kerítése előtt. Kontur András szobrászművész alkotása a település Szent István-emlékműve is lett egyben.

„Kicsiben, de mi is alkotni próbálunk. Úgy, ahogy Szent István létrehozta a maga nagy művét az államalapítással.” Ezekkel a szavakkal köszöntötte dr. Kazai Viktor, az alapítvány elnöke a Halász-kastély és egyben Kápolnásnyék új emlékművének avatásán megjelenteket. A nyár elejére felújított kastély és parkja a VTKA munkájának és támogatóinak köszönhetően gyarapodott újabb szoborral.

Dr. Molnár Krisztián, a Fejér megyei közgyűlés elnöke avatóbeszédében úgy fogalmazott, hogy „emléket, szobrot, képzőművészeti nyomot annak állít az utókor, aki saját életében, korszakában valami olyat alkotott, amely értéket teremtett, és az életünket máig hatóan jobbra tette”. Hozzátette, a Fejér megyeieket különös büszkeséggel tölti el az az ezerszálnyi kötődés, amellyel Szent István életműve hozzájuk kapcsolódik. A felavatott dombormű pedig azt a pillanatot örökíti meg, amikor a király Magyarországot Szűz Mária kezébe ajánlja, és ami a megye címerében is visszaköszön. „Egy szobor kapcsolatot teremt a jelen, a múlt és a jövő között. Egyben értéket teremt, és meg is őrzi a korábbiakat” – tette hozzá a közgyűlés elnöke.

A VTKA által szervezett ünnepségen, a szobor leleplezése előtt Kelemen István színművész a *Szent István legendája Hartvik püspöktől* című írásból olvasott fel részletet, majd Tessely Zoltán országgyűlési képviselő, dr. Molnár Krisztián és dr. Kazai Viktor leleplezték Kontur András domborművét, amelyet ezt követően Spányi Antal megyéspüspök megszentelt.

A Fejér megyeieket különös büszkeséggel tölti el az ezerszálnyi kötődés Szent István életművéhez

Kazai Viktor, Molnár Krisztián és Tessely Zoltán a Szent István-dombormű leleplezésekor, 2016. augusztus 19-én

Felújított kőkereszt

2016. augusztus 19-én, a Szent István királyt ábrázoló dombormű avatása után Spányi Antal megyéspüspök felszentelte a kápolnásnyéki Halász-kastély előtt, a kastélykerítés beszögelésében álló, több mint százötven éves kőkeresztet.

A kápolnásnyéki Halász-kastély előtt elvezető úton lévő kőkeresztet, a talapzatán látható felirat szerint 1853-ban, tehát jóval a kastély neobarokk stílusú átépítése előtt állították. Ugyancsak innen tudható, hogy a megfeszített Krisztust ábrázoló keresztet 1906-ban egyszer már felújították. Feltételezhető azonban, hogy az elmúlt száz évben komolyabb javításon vagy

restauráláson nem esett át a kereszt, így mire a kastély felújítása elkezdődhetett, rendkívül leromlott állapotba került.

A Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány a kastély és a hozzá tartozó 1,5 hektáros park rekonstrukciójának elindításakor döntött arról, hogy az épületegyüttes főbejárata mellett, de már a kerítésen kívül, azaz a Deák

Ferenc utcában álló kőkeresztet is megmenti. A Halász-kastély és környezetének rendbetételére nagy hangsúlyt fektető alapítványnak és önzetlen támogatóinak köszönhetően a felújítási munkákat 2015-ben sikerült elvégezni.

A kereszt újraszentelését az államalapítás ünnepéhez igazította az alapítvány, így 2016. augusztus 19-én, az újonnan állított Szent István-dombormű avatását követően a kőkereszt ismételt felszentelése is megtörténhetett. A nagyszámú helybéli és távolabbról érkező meghívott előtt Spányi Antal megyéspüspök szentelte meg az immár eredeti állapotában látható kőkeresztet.

Spányi Antal megyéspüspök szentelte meg az immár eredeti állapotában látható kőkeresztet

Spányi Antal megyéspüspök megáldja a felújított keresztet a Halász-kastély kerítésénél

Tessely Zoltán, Kazai Viktor, L. Simon László és Gulyás Gergely Pogány Gábor Benő Széchenyi-szobrának leleplezésekor

„Magyarország nem volt, hanem lesz”

Széchenyi István születésének 225. évfordulóján avatták fel a Halász-kastély parkjában Pogány Gábor Benő szobrászművész alkotását. A szobor leleplezése előtt Gulyás Gergely, az országgyűlés alelnöke mondott avatóbeszédet.

Gulyás Gergely a 2016. szeptember 20-án tartott ünnepségen felidézte, hogy „Széchenyi István a modern Magyarország megszületéséhez járult hozzá”, és példázta, hogy a pártok felett van egy nagyobb erő, amely képes összefogni az egész nemzetet. Széchenyi nemzeti közösségért hozott áldozata, Magyarország felemelkedése érdekében végzett munkája az emberi élet hosszát meghaladó emléket állított neki – hangsúlyozta az országgyűlés alelnöke, aki kiemelte: Széchenyi István szellemi öröksége példa a mai magyarság és mindazok számára, akik hisznek szavaiban, miszerint Magyarország nem volt, hanem lesz.

A térség országgyűlési képviselője, Tessely Zoltán a szobor leleplezése előtt megjegyezte: „mindig öröm ebben az álomszerűen életre kelt műemlék-épületben és a környezetében lenni”. Ami 2013-ban még csak terv volt, mára valósággá vált, ami „nem kis teljesítmény”. Hozzátette, Pogány Gábor Benő Széchenyi-szobra azon alkotások sorát gyarapítja, melyek valós művészeti értéket képviselnek, és nemzetünk példaképeit ábrázolják. Olyan példaképek ők, akiknek üzenetük van a mai társadalom számára is.

**Olyan példaképek ők,
akiknek üzenetük van a mai
társadalom számára is**

A szobrot Gulyás Gergely és Tessely Zoltán társaságában Kazai Viktor, alapítványunk elnöke és L. Simon László országgyűlési képviselő, a VTKA alapítója leplezte le. L. Simon László ezt követően köszönetet mondott Pogány Gábor Benő szobrászművésznak, kiemelve: alkotásai lehetővé teszik, hogy az emberek elmerengjenek, kiknek az élete lehet példa számukra.

A kápolnásnyéki Dabasi Halász-kastély a felújítás megkezdése előtt

A kápolnásnyéki Dabasi Halász-kastély

Az alapítvány céljai között szerepel kulturális szolgáltatások nyújtása és olyan intézmények létrehozása, amelyek megfelelnek a kultúrát kiemelten kezelő, minőségi turizmus elvárásainak. Mindezek megvalósítása érdekében vállalta a civil szervezet a műemléki védelem alatt álló kápolnásnyéki Dabasi Halász-kastély megmentését.

A Halász család 19. század eleji klasszicista kúriáját az 1910-es években építtette át L-alaprajzú, manzárdtetővel borított, neobarokk épületté Halász Gedeon. A homlokzat jobb sarkán négyszetes, zömök, egyemeletes, lapos sátozott – egykor kupolás – torony található. A hátranyúló szárny udvari oldalán ión oszlopok által tartott mellvédes, félkörívesen kiemelkedő, nyitott közép-rész húzódik.

A Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyéből származó, rendkívül kiterjedt, 1669-ben nemesi címet nyert Dabasi Halász család nemesi levelét 1818-ban hirdették ki Fejér vármegyében. Ide a 19. század elején költöztek, amikor Dabasi Halász Sámuel feleségül vette Magyary-Kossa Annát, és ezzel a kápolnásnyéki birtok tulajdonosa lett. Itteni, első kúriájuk valószínűleg a század első felében épült, klasszicista stílusban. Bő fél évszázaddal később Dabasi Halász Lázár már az egyik legnagyobb birtokos volt Nyéken, gazdaságát 1893-ban már bérlők művelték. A család 1895-ben 1235 katasztrális holdat – azaz korábbi földjeinek dupláját – birtokolt, és övék volt a környék legjobban gépesített gazdasága is.

Lázár fia, Dabasi Halász Gedeon az 1910-es években építtette fel mai formájában a család kápolnásnyéki kastélyát. Az akkor neobarokk stílusban átalakított épületet 1945-ig a Halász család lakta. A második világháború utáni kollektivizálással a kastély termelőszövetkezeti tulajdonba került, falai

között sokáig a helyi Vörösmarty TSZ irodái működtek. A következő évtizedekben nem törődtek az épület felújításával, állapota a rendszerváltás követően is folyamatosan romlott.

A kastély megmentése néhány évvel ezelőtt a lehetőségek átgondolásával, majd a konkrét tervek elkészítésével indult. Igazi lendületet azonban 2014-ben, a magyar állam és az Európai Unió támogatásának elnyerésével vett. A KDOP-2.1.1/B-12-2012-0032 azonosítószámú, „A Kápolnásnyéki Dabasi Halász kastély rekonstrukciója – Látogatótér és kiállítóhely kialakítása” elnevezésű projekt lehetővé tette, hogy 2016-ra megújuljon a kastélykomplexum és parkja, amely így egyedülálló szolgáltatásokat és élményt kínálhat majd a Velencei-tó térségében.

Képeslapok a kápolnásnyéki kastélyról az 1910-es évekből

Az avatóünnepség közönsége

Rubovszky Éva tárlatvezetést tart

Az avatóünnepség közönsége

Rubovszky Éva tárlatvezetést tart

Tessely Zoltán, Podhorszki István és Pablényi Attila DFT vezérigazgató az Eseményközpont előtt

„Jó mulatság, férfimunka volt”

A Halász-kastély megmenekült, parkját régi fényképek és leírások alapján újraálmodták, felépült a modern Eseményközpont, és megnyílt egy olyan kiállítás, ami Kápolnásnyéknél jóval nagyobb településeken is csak ritkán látható. A Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány a Halász Gedeon Központ avatásával ünnepelte 10. születésnapját.

A magyar kormány és az Európai Unió támogatásának, valamint a Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány saját forrásainak és nem kevés munkájának köszönhetően 2016. június 25-én ünnepélyes keretek között avatták fel a kápolnásnyéki Halász Gedeon Központot, azaz a megújult Dabasi Halász-kastélyt, a 1,5 hektáros kastélyparkot, továbbá a DFT Hungária által felépített modern Eseményközpontot.

Az ünnepélyes átadáson, közel kétszáz meghívott előtt Fónagy János, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium parlamenti államtitkára mondott avatóbeszédet (aminek szerkesztett változata a következő oldalpáron olvasható). Ezt követően Rátóti Zoltán Jászai-díjas, érdemes művész Vörösmarty Mihály *Gondolatok a könyvtárban* című versét szavalta el, majd Spányi Antal megyéspüspök áldotta meg a megszüpült épületet. A Halász-kastély felújításának befejezését jelképező nemzetiszínű szalagot – a család leszármazottainak jelenlétében – Fónagy János államtitkár, dr. Kazai Viktor, a VTKA elnöke és L. Simon László országgyűlési képviselő, a Miniszterelnökség államtitkára vágta át.

A közösségi célokat is szolgáló kastély átadása egyben az első kiállítás megnyitója is volt. A 65 éves MKB Bank gyűjtemény a 200 éves kastélyban című kiállítást

L. Simon László pohárköszöntője

Sándor Benedek, az MKB Bank Zrt. vezérigazgató-helyettese nyitotta meg. Az első vendégeket pedig Rubovszky Éva, a bank gyűjteményének kezelője, egyben a kápolnásnyéki kiállítás kurátora vezette körbe a ritkaságszámba menő tárlaton.

Ezt követően adták át a Halász Gedeon Központ részeként elkészült Eseményközpontot. Tessely Zoltán országgyűlési képviselő, miniszterelnöki biztos itt arról beszélt, hogy „nem pusztán kulturális, turisztikai élettér, de egyben innovációs, oktatási és gazdasági központ” is lesz a DFT Hungária Zrt. két európai uniós pályázatának köszönhetően, több mint 500 millió forintos költségvetéssel létrehozott tudástranszfer- és oktatási központ. A több mint ezer négyzetméter alapterületű multifunkcionális épületben tartott fogadáson L. Simon László, a Miniszterelnökség kulturális örökségvédelemért és kiemelt kulturális beruházásokért felelős államtitkára köszönetet mondott mindazoknak, akik hozzájárultak a Dabasi Halász-kastély megújulásához, valamint a Halász Gedeon Központ kialakításához. „Jó multság, férfimunka volt, és még sok jó multság, férfimunka lesz” – mondta.

Ksenija Škrilec szlovén nagykövet

Izvrstan muzej srednjovekovne meštarske
katedre izloži izložbu, koju je dragoceno.

Ksenija Škrilec
šlovačka ambasadorica

Cser-Palkovics András Székesfehérvár polgármestere

Gratulálok ebben a gyönyörű felújított kastélyban
és benne ebben a nagyon izgalmas kiállításban, amely
jó mulató lehet.

Bízom benne, hogy a gyűjtemény, hogy ilyen sokan
látogassanak meg.

2016. VII. 17.
Cser-Palkovics András

Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök

Nagyon örömmel vettem részt a Halász Gedeon Központ
avató ünnepségén, és örömmel gondolok arra a Dabasi Halász-kastélyban
szervezett, melynek gratulálok
2016. VII. 25.

Spányi Antal
püspök

Válogatás a Halász kastély vendégkönyvének bejegyzéseiből

Gulyás Gábor a szentendrei múzeum igazgatója

Gyönyörű felújított, fantasztikus építmény
– ennek kiállítása! Kicsit gutaütés.
2016. szeptember 18.
Gulyás Gábor

Balog Ádám az MKB Bank elnök-vezérigazgatója

Nagyon örülök, hogy ilyen
stílus, melyet helyet talált a
gyűjteménynek egy so-
dálatos helyre valóban,
ha csak ideiglenesen is.
2016. 09. 12.
Balog Ádám

Visy Zsolt régészprofesszor, miniszteri biztos

Nagy örömmel láttam olyan, elcsodálva láttam, hogy
mennyit gyűjtöttek itt és a környéken meg egy életre
megmaradt. Gratulálok a gyűjteménynek és a kiállításnak.
Visy Zsolt

Fónagy János államtitkár

Meglepődéssel – és keletkezésével szemben
iriggyelgel néztem végig a miniapron
kiállításra – és példátlanul felgyújtott határ-
körben elhelyezett fegyverekről.
Az MKB gyűjteménye így együtt értékes, elny-
góan érdekes kiállítás lesz.
Fónagy János
2016. 06. 25.

Nádasdy Borbála és Nádasdy Erzsébet

„Ezünk hite a jövő neméje.”
Köszönet és elismerés ezért a
felújításért.
Nádasdy Borbála
2016. IX. 1.
Nádasdy Erzsébet

„A nagy örökség egyúttal köteleesség”

Dr. Fónagy János, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium parlamenti államtitkárának, miniszterhelyettesnek avatóbeszéde, amely a kápolnásnyéki Halász-kastély átadásán hangzott el.

Mindnyájan tudjuk, hogy Magyarország történetének egyfajta lenyomatai, az elmúlt évszázadokban emelt váraink, kastélyaink, kúriáink, amelyek határainkon innen és azokon túlra kerülve épített

örökségünk fontos elemeiként maradtak az újabb és újabb generációkra. Történelmi lenyomatok, hiszen külsejük, funkciójuk, tulajdonosuk, használójuk, tágabb és szűkebb környezetük is rengeteget, mondhatni folyamatosan változott az átélt évszázadok alatt. Egy adott kort pedig nemcsak az jellemez, hogy miket

Egy adott kort pedig nemcsak az jellemez, hogy miket épített, hanem az is, hogy az elődök örökségét miként használta, ápolta és adta tovább az utána jövőknek!

épített, hanem az is, hogy az elődök örökségét miként használta, ápolta és adta tovább az utána jövőknek.

Történelmi tény, hogy országunk szinte minden pontján megtalálható váraink, kastélyaink, kúriáink megőrzésében óriási törest jelentett az I. világháborút követően Trianon, amikor nagy részük elkerült a jelenlegi Magyarország területéről, a megmaradtakat pedig elpusztította a II. világháború és az azt követő időszak. Köztudott, hogy a kastélyokat és kúriákat fenntartó birtokrendszer megszűnt, az évszázadok gondosságával emelt épületekbe pedig a hagyományoktól és helyektől idegen funkciókat telepítettek. Gépállomások, TSZ-irodák, gyermekotthonok, iskolák, ipari üzemek, kórházak, szociális otthonok, és még ki tudja, mi minden került ezekbe az épületekbe. Ezeknek az épületeknek a múltja – bár hasznosításokra történtek kísérletek – nem jelentett értéket. Négy évtizeden keresztül lehetett meggondolatlanul falakat bontani és felhúzni, ablakokat kivenni vagy befalazni, kupolákat, tornyokat elbontani, kápolnákat nyomtalanul eltüntetni, közben pedig a minimális karbantartásról is megfeledkezve pusztulni hagyni mindazt, amit az elődök gondosan felépítettek. Az évszázadok alatt létrehozott, a magyar és Kárpát-medencei épített örökséget olyan állapotban hagyta utódaira a rendszerváltás előtti diktatúra, hogy annak megmentése évtizedekre ad munkát és feladatot a mostani és minket követő generációnak.

Fónagy János államtitkár avatóbeszédét tartja 2016. június 25-én. Mögötte Kazai Viktor, L. Simon László, Podhorszki István és Spányi Antal

Ezt a munkát az első, a második és harmadik Orbán-kormány is felvállalta, és minden korábbinál nagyobb erőforrások biztosításával igyekszik felgyorsítani. Az elhanyagolt váraink megmentésére indított Nemzeti Várprogramra és kastélyaink megőrzését célul tűző Nemzeti Kastélyprogramra több mint 50 milliárdot biztosítunk, gondot fordítva arra is, hogy a kiválasztott épületegyüttesek megújuljanak, új funkcióval, tartalommal megtöltve fenntarthatóak, nem egy esetben a környék gazdaságának motorjai legyenek. A frissen indult Rómer Flóris Terv a határon túli műemlékeinkről igyekszik gon-

doskodni, a Nemzeti Hauszmann Terv pedig az ország szívében, a nemzet minden tagja számára fontos Budavári Palota megmentését szolgálja. Nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy az elmúlt hat esztendőben nemzeti és uniós forrásokból 180 milliárd forintot költöttünk a hazai épített örökség megóvására, megmentésére és megújítására.

Azt gondolom, hogy épp olyan büszkén tekinthetünk a fővárosban új életre kelt Várkert Bazára, a Pesti Vigadóra vagy éppen a Zeneakadémiára, mint Fejér megyében a Csókakői Várra, a fehérváracsurgói Károlyi-kastélyra, illetve most már a kápolnásnéki Halász-kastélyra. [..]

Vörösmarty Mihály szülőfaluja, Kápolnásnék, a Velencei-tó főváros felé eső kapuja, ami mindig e kistérség kereskedelmi központja, így fontos települése volt. Jelentőségéhez szűk másfél évszázadig járult hozzá a dabasi Halász család, akiknek nemesi levelét 1818-ban hirdették ki Fejér megyében, és a 19. század végén, szorgos munkájuknak köszönhetően már kétszer akkora birtokon gazdálkodtak.

Gazdaságuk egyik legnagyobb és legkorszerűbb volt a környéken. A ma felavatandó központnak nevet adó Halász Gedeon idején készült el a mögöttünk álló kastély, amelyben a világháború végéig élhettek a környéknek is megélhetést biztosító család tagjai. A háború utáni diktatúra viharos évei alatt a Halász családot megfosztották vagyonuktól, felszámolták a Velencei-tó környékén a Meszlényieknek, Kenesseyeknek, Bónéknak, Nádasdyaknak és Halászoknak is köszönhető kultúrát.

A termelőszövetkezeti irodává avanzált kápolnásnéki kastély is elindult a pusztulás útján. A tízedik születésnapját ünneplő Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány áldozatos munkájának, a kormány és az Európai Unió, valamint a civil szervezetek saját forrásainak is köszönhetően azonban szűk két esztendő leforgása alatt csodálatosan megújult az épület, így a környék fontos kulturális és turisztikai találkozási helyévé válhat. Sok szempontból példaértékűnek tekinthetjük a ma ünnepélyesen lezáruló beruházást.

Ne feledkezzünk meg azonban arról, hogy az ország egyik legdinamikusabban fejlődő turisztikai régiójában, néhány percre a tótól és az autópályától, egészen más fordulatot is vehetett volna ennek az évtizedeken át pusztuló ingatlannak a sorsa! A tulajdonosokat és a felújítás mellett elkötelezetten dolgozókat azonban nem a nyereszkerés, a minél nagyobb üzleti haszon motiválta, hanem a Velencei-tó környékének egyik jelentős épített örökségét megmenteni oly módon, hogy itt kulturális, közösségi és innovatív vállalkozói terek jöjjenek létre, amelyek az itt élőket, dolgozókat és a térségbe látogató turistákat is szolgálják.

Engedjék meg, hogy a közel 450 millió forintból megmentett, felújított és újragondolt Halász-kastélyt, valamint a történelmi kutatások alapján helyreállított, közel másfél hektáros parkot az én lakóhelyemen, Szentendrén nyugvó Hamvas Béla gondolatait idézve adjam át: „A nagy örökség egyúttal kötelesség. Nehéz helyzet csak ott támad, ahol az ember a kötelességét megtagadja. A nagy kultúrával feltétlenül együtt jár a kötelezettség, hogy az ember azt továbbépítse. Kultúrába születni nemcsak annyit jelent, hogy élvezni a kiváltságokat, amiket az ősök alkotása teremtett, hanem annyit is, hogy előkészíteni az utódok kultúráját.”

A felújított Halász-kastély átadásának pillanata.
L. Simon László, Fónagy János és Kazai Viktor

Ne feledkezzünk meg arról, hogy egész más fordulatot is vehetett volna ennek az évtizedeken át pusztuló ingatlannak a sorsa

A 2015-ben indult felújítás eredményeként
2016-ban átadott kastély

Halász Gedeon Központ

Az Alapítvány eddigi legnagyobb vállalkozása a Halász Gedeon Központ kialakítása volt. A csaknem 460 millió forintos beruházás eredményeként megújult a kápolnásnyéki kastély és hozzá tartozó park, amely a jövőben a DFT Hungária Zrt. fejlesztéseként megvalósult Eseményközponttal együtt várja a látogatókat.

„A kápolnásnyéki Dabasi-Halász kastély rekonstrukciója – Látogatótér és kiállítóhely kialakítása” elnevezésű projekt keretében megújult kastélykomplexum a kistérségben egyedülálló szolgáltatásokat kínál a jövőben. A beruházás elsődleges célja volt ugyanis a turizmus területi koncentrációjának csökkentése, és új típusú kulturális, turisztikai szolgáltatások biztosítása a tóköri településekre látogatóknak. Ennek megfelelően a kastélyban és melléképületeiben kiállítóhelyek, étterem, borospince és kávézó működik majd.

A 306,1 millió forintos európai uniós forrásból megvalósuló felújításhoz a projektgazda Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány 16,11 millió forint önrésszel járult hozzá. A fejlesztésnek köszönhetően, az évtizedeken át pusztuló és elhanyagolt kastélyban, a Velencei-tó környékén egyedülálló, modern kiállítóterek, továbbá információs tér jön létre. A projekt célja volt, hogy a felújítást követően olyan kulturális-idegenforgalmi központ alakuljon ki, amely kiállításoknak és közösségi rendezvényeknek egyaránt otthont adhat, tovább növelve a Velencei-tó környékének turisztikai vonzerejét.

A csaknem 150 millió forintos beruházásnak köszönhetően a 20. század eleji állapotoknak megfelelően rekonstruálták a kastély másfél hektáros kertjét. A felújításkor megőrizték a történeti telepítésből származó növényzetet, visszaállították a kert eredetihez hasonló útrendszerét, és megóvták a park szerkezeti elemeit, természeti értékeit.

A megújításával párhuzamosan Pető Hunor Munkácsy-díjas képzőművész Klebelsberg- és Petőfi-szobrával tovább gazdagodott a kastély parkja. Helyreállították a megfeszített Krisztust ábrázoló utcafronti kőkeresztet is. 2016-ban Pogány Gábor Benő Széchenyi-szobrát, illetve Kontur András Szent István-domborművét avatták fel.

A Halász-kastély 2011 óta műemléki védelem alatt áll. A kastélyépület egykori pompáját visszanyerve, csodálatos kiállításokkal várja a környéken élőket és az ide látogatókat.

A DFT Hungária Zrt. beruházásában felépült Eseményközpont

Új típusú kulturális, turisztikai szolgáltatások biztosítása a tóköri településekre látogatóknak

**HALÁSZ
GEDEON
KÖZPONT**

KoncerTÓ 2016

Már a hivatalos átadó előtt felcsendült a muzsika a Halász-kastély parkjában. Június utolsó hétvégéjén az Ewald Rézfúvós Együttes, a Budapest Saxophone Quartet, az Óbudai Danubia zenekar Hátori Máté vezényletével és Érdi Tamás Prima Primmissima-díjas zongoraművész adott koncerteket Kápolnásnyéken.

A hivatalos megnyitó előtt két nappal már felcsendült a zene a kastély udvarán, ahol a világ-hírű és számos díjjal kitüntetett Ewald Rézfúvós Együttes adott először koncertet. Másnap, június 24-én, a Budapest Saxophone Quartet előadását láthatta a népes és lelkes közönség.

A Halász Gedeon Központ átadásának napján az Óbudai Danubia Zenekar vetítéssel egybekötött, interaktív Mozart gyermekelőadását élvezhette a közönség. A zenekar karmestere, Hátori Máté a zeneszámok között színes feladatokkal, kérdésekkel mozgatta meg a jelenlévő gyerekeket, akiket helyes válasz esetén csokigolyóval jutalmazott.

A fő attrakció a 21 órakor, a kastély előtti parkban felállított színpadon tartott koncert volt. Az Óbudai Danubia Zenekar és Érdi Tamás Prima Primmissima-díjas zongoraművész előadásában Mozart *A-dúr zongoraversenyét* és *Kis éji zene* című klasszikusát élvezhette a több száz főből álló közönség.

Velencei-tavi Kistérségért
Alapítvány

AZ ELMÚLT ÉVEKBEN A VELENCEI-TAVI KISTÉRSÉGÉRT ALAPÍTVÁNY TERVEINEK A MEGVALÓSÍTÁSÁT SEGÍTETTÉK

Dunafin Kft.

ZÁÉV Zrt.

Hungrana Kft.

Bang Logistics Kft.

FÉSZ Zrt.

Nemzeti Kulturális Alap

Fejér Megyei Önkormányzat

Emberi Erőforrás Támogatáskezelő

Magyarország Kormányzata

Európai Unió

Patrolline Kft.

Köszönjük, hogy terveinkből közös sikerek lettek!

10 ÉVES A VELENCEI-TAVI KISTÉRSÉGÉRT ALAPÍTVÁNY

A Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány alkalmi, jubileumi kiadványa, második, bővített kiadás, 2016

Kiadó: Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány, 2475 Kápolnásnyék, Deák Ferenc utca 10.,

Felelős kiadó: Dr. Kazai Viktor, az alapítvány kuratóriumának elnöke,

Szerkesztő: Bajnai Zsolt, **Fotók:** Csákvári Zsigmond, Kőmives András, VTKA archívum

Grafika: Layout Factory, **Nyomás:** *mondAt Kft.*, www.mondat.hu

Megjelent 3000 példányban, www.vtka.hu

A Halász Gedeon Központ

első kiállítása:

*A 65 éves MKB Bank gyűjteménye
a 200 éves kastélyban*

HALÁSZ
GEDEON
KÖZPONT

MEGHOSSZABBÍTVÁ
2017. MÁRCIUS 31-IG!

Megtekinthető:

2016. június 28. – 2016. december 31.

keddtől vasárnapig

10–18 óráig

A belépők ára:

Teljes árú: **800,- Ft**

Kedvezményes és 14 év alatt: **400,- Ft**

Kápolnásnyék,
Deák Ferenc
utca 10.
Halász-kastély